

KLP

Kvartalsrapport

KLP BEDRIFTSPENSJON AS
3. KVARTAL 2017

Innhold

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

RESULTATREGNSKAP	3
BALANSE	6
EGENKAPITALOPPSTILLING	9
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	10
NOTER TIL REGNSKAPET	11
— Note 1 Regnskapsprinsipper	11
— Note 2 Premieinntekt fordelt på bransje	11
— Note 3 Resultatfordeling	11
— Note 4 Kapitalkrav	12
— Note 5 Allokering og avkastning	14
— Note 6 Kapitalavkastning	14
— Note 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser	15
— Note 8 Virkelig verdi hierarki	17
— Note 9 Pensjonsforpliktelser egne ansatte	19

Resultatregnskap

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	3.KVARTAL 2017	3.KVARTAL 2016	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	2016
	Forfalte premier, brutto	105 365	98 352	323 646	282 114	389 573
	Avgitte gjenforsikringspremier	-250	-250	-250	-250	-250
	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonskasser	95 374	36 577	447 016	101 899	184 970
2	Sum premieinntekter for egen regning	200 489	134 679	770 412	383 764	574 292
	Inntekt fra investeringer i datterforetak	1 617	6 745	4 895	18 088	26 591
	Renteinntekt og utbytte m.v på finansielle eiendeler	20 502	9 170	37 863	28 486	37 285
	Verdiendringer på investeringer	-1 850	7 832	9 631	18 504	10 149
	Realisert gevinst og tap på investeringer	45	0	5 668	-159	10 388
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	20 314	23 747	58 057	64 919	84 413
	Renteinntekter/ utbytte mv. på finansielle eiendeler	30 308	2 244	34 355	6 705	8 694
	Verdiendringer på investeringer	46 697	30 067	68 760	39 935	73 028
	Realisert gevinst og tap på investeringer	7 741	3 083	61 812	13 935	18 247
	Sum netto inntekter fra investeringer i investeringssporteføljen	84 746	35 394	164 927	60 575	99 969
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	361	230	1 687	2 295	3 252
	Utbetalte erstatninger	-18 120	-15 888	-55 201	-47 394	-63 891
	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. til andre forsikringsforetak/pensjonskasser	-12 314	-9 038	-111 668	-42 898	-48 194
	Sum erstatninger	-30 434	-24 927	-166 869	-90 292	-112 085
	Endring i premiereserve mv.	-9 369	-20 921	-23 219	-60 324	-103 743
	Endring i tilleggsavsetninger	151	122	244	122	-13 494
	Endring i kursreguleringsfond	2 383	-7 832	-8 966	-18 504	-10 149
	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner	-139	-643	-428	-1 855	205
	Overføring av tilleggsavsetninger mv. til andre forsikringsforetak/pensjonskasser	0	0	0	0	222
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-6 973	-29 273	-32 370	-80 561	-126 958

Resultatregnskap

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	3.KVARTAL 2017	3.KVARTAL 2016	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	2016
	Endring i pensjonskapital mv.	-250 238	-125 913	-761 405	-307 295	-495 316
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-250 238	-125 913	-761 405	-307 295	-495 316
	Overskudd på avkastningsresultatet	0	0	0	0	-9 032
	Ufordelt resultat til forsikringskontraktene	-11 902	-7 761	-17 806	-16 237	0
3	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-11 902	-7 761	-17 806	-16 237	-9 032
	Forvaltningskostnader	-280	-217	-855	-650	-871
	Salgskostnader	-5 415	-4 347	-17 210	-13 025	-20 446
	Forsikringsrelatert administrasjonskostnader	-8 031	-6 122	-26 812	-19 793	-31 502
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-13 725	-10 686	-44 878	-33 469	-52 819
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-260	-119	-572	-472	-591
	Resultat av teknisk regnskap	-7 622	-4 629	-28 816	-16 772	-34 875
	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	5 719	1 116	7 830	2 894	3 934
	Verdiendringer på investeringer	-2 841	1 008	-3 306	2 573	1 703
	Realisert gevinst og tap på investeringer	67	-18	2 099	1 810	1 884
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	2 945	2 106	6 623	7 277	7 520
	Andre inntekter	188	101	515	317	426
	Forvaltningskostnader	-38	-26	-98	-80	-103
	Andre kostnader	-139	-47	-318	-155	-231
	Forvaltningskost og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-177	-73	-417	-236	-334
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	2 956	2 134	6 721	7 359	7 612
	Resultat før skattekostnad	-4 666	-2 495	-22 096	-9 413	-27 263
	Resultat før andre resultatkomponenter	-4 666	-2 495	-22 096	-9 413	-27 263

Resultatregnskap

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	3.KVARTAL 2017	3.KVARTAL 2016	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	2016
9	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger – ytelser til ansatte	-1 341	-147	-1 341	-1 214	-323
	Andre resultatkomponenter	-1 341	-147	-1 341	-1 214	-323
	Totalresultat	-6 007	-2 642	-23 437	-10 627	-27 586
RESULTATDISPONERING						
3	Overført til risikoutjevningssfond	0	-41	0	-120	3 985
3	Overført fra/til annen egenkapital	6 007	2 683	23 437	10 747	23 601
		6 007	2 642	23 437	10 627	27 586

Balanse

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EIENDELER				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
	Immaterielle eiendeler	17 425	17 068	18 284
	Investeringer som holdes til forfall	0	121 440	0
	Utlån og fordringer	216 280	27 224	158 643
7	Finansielle eiendeler til amortisert kost	216 280	148 663	158 643
	Aksjer og andeler	6 985	11 103	11 615
	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	291 491	144 035	128 548
	Utlån og fordringer	11 219	15 516	7 762
	Andre finansielle eiendeler	511	14	6
7,8	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	310 205	170 668	147 930
7	Sum investeringer	526 486	319 331	306 573
	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	3 791	12 092	20 077
	Fordring på datterforetak	0	0	7 970
	Andre fordringer	45	33	131
	Sum fordringer	3 836	12 125	28 178
	Bankinnskudd	2 577	4 271	3 944
	Sum andre eiendeler	2 577	4 271	3 944
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	550 324	352 794	356 979

Balanse

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
	Aksjer og andeler i datterforetak	191 306	185 878	186 411
7	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	191 306	185 878	186 411
	Investeringer som holdes til forfall	82 705	99 070	91 908
	Obligasjoner	708 709	642 331	656 907
7	Finansielle eiendeler til amortisert kost	791 414	741 401	748 815
	Aksjefondsandeler	206 224	162 813	161 166
	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	409 632	441 918	436 960
	Utlån og fordringer	10 917	2 686	5 879
	Andre finansielle eiendeler	20	21	1 300
7,8	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	626 792	607 439	605 305
7,8	Sum investeringer i kollektivporteføljen	1 609 513	1 534 718	1 540 531
	Aksjer og andeler	1 487 819	757 345	892 997
	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	936 997	720 755	769 354
	Utlån og fordringer	6 625	8 036	9 009
	Andre finansielle eiendeler	1 029	500	2 357
7,8	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	2 432 471	1 486 637	1 673 718
7,8	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen	2 432 471	1 486 637	1 673 718
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	4 041 984	3 021 356	3 214 249
	SUM EIENDELER	4 592 307	3 374 150	3 571 228

Balanse

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Aksjekapital	28 250	28 000	28 000
	Overkurs	713 000	473 250	473 250
	Sum innskutt egenkapital	741 250	501 250	501 250
	Risikoutjevningfond	0	4 105	0
	Annen opptjent egenkapital	-216 194	-179 903	-192 758
	Sum opptjent egenkapital	-216 194	-175 799	-192 758
	Sum egenkapital	525 056	325 451	308 492
	Premiereserve mv.	1 461 061	1 397 771	1 426 722
	Tilleggsavsetninger	46 496	37 342	47 595
	Kursreguleringsfond	75 728	75 117	66 761
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	14 307	13 755	26 185
	Ufordelt resultat til forsikringskontraktene	17 806	16 237	0
	Sum forsikringsforpliktelser kontraktsfastsatte	1 615 398	1 540 221	1 567 263
	Premiereserve mv.	2 423 314	1 479 207	1 665 285
	Premiefond og innskuddsfond	9 156	7 431	8 432
	Sum forpliktelser- særskilt investeringsportefølje	2 432 471	1 486 637	1 673 718
9	Pensjonsforpliktelser o.l.	8 117	7 135	6 463
	Sum avsetninger for forpliktelser	8 117	7 135	6 463
	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	328	121	21
	Andre forpliktelser	5 981	10 464	13 085
	Sum forpliktelser	6 309	10 585	13 106
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	4 957	4 121	2 186
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	4 592 307	3 374 150	3 571 228

Egenkapitaloppstilling

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

2017 TUSEN KRONER	INNSKUTT EGENKAPITAL	ANNEN OPPTJENT EGENKAPITAL	RISIKO- UTJEVNINGSFOND	SUM EGENKAPITAL
Egenkapital 01.01.2017	501 250	-192 758	0	308 492
Kapitalutvidelse	240 000	0	0	240 000
Resultat før andre resultatkomponenter (udisponert)	0	-22 096	0	-22 096
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger – ytelser til ansatte	0	-1 341	0	-1 341
Totalresultat	0	-23 437	0	-23 437
Egenkapital 30.09.2017	741 250	-216 194	0	525 056

2016 TUSEN KRONER	INNSKUTT EGENKAPITAL	ANNEN OPPTJENT EGENKAPITAL	RISIKO- UTJEVNINGSFOND	SUM EGENKAPITAL
Egenkapital 01.01.2016	476 250	-169 156	3 985	311 078
Kapitalutvidelse	25 000	0	0	25 000
Resultat før andre resultatkomponenter (udisponert)	0	-9 533	120	-9 413
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger – ytelser til ansatte	0	-1 214	0	-1 214
Totalresultat	0	-10 747	120	-10 627
Egenkapital 30.09.2016	501 250	-179 903	4 105	325 451

Selskapet har pr. 30.09.2017 en aksjeklasse fordelt på 250 000 aksjer á kr 113,00.

Kontantstrømoppstilling

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-240 018	-16 176	-14 832
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 348	-8 384	-10 055
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	240 000	25 000	25 000
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-1 366	441	114
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 944	3 830	3 830
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 577	4 271	3 944

Noter til regnskapet

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for KLP Bedriftspensjon AS for perioden 01.01.2017 – 30.09.2017, og er ikke revidert. Delårsregnskapet er avlagt etter Forskrift av 18. desember 2015 nr. 1824: Forskrift om årsregnskap for livsforsikringselskaper (årsoppgjørsforskriften) og IAS 34 delårsrapportering.

Delårsregnskapet er utarbeidet etter samme prinsipper som årsregnskapet 2016 med mindre annet er oppgitt. Det anbefales derfor at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet.

NOTE 2 Premieinntekt fordelt på bransje

30.09.2017 TUSEN KRONER	YTELSES- PENSJON	INNSKUDD- PENSJON	TOTALT
Forfalte premier, brutto	61 324	262 322	323 646
Avgitte gjenforsikringspremier	-250	0	-250
Overføring av premiereserve fra andre	746	446 270	447 016
Sum premieinntekter	61 820	708 592	770 412

30.09.2016 TUSEN KRONER	YTELSES- PENSJON	INNSKUDD- PENSJON	TOTALT
Forfalte premier, brutto	82 464	199 650	282 114
Avgitte gjenforsikringspremier	-250	0	-250
Overføring av premiereserve fra andre	5 534	96 365	101 899
Sum premieinntekter	87 748	296 015	383 764

NOTE 3 Resultatfordeling

30.09.2017 TUSEN KRONER	KUNDER	EGENKAPITAL	TOTALT
Administrasjonsresultat	0	-28 046	-28 046
Avkastningsresultat	15 304	760	16 064
Andre resultatkomponenter	0	-1 341	-1 341
Netto inntekter selskapsportefølje	0	6 623	6 623
Rentegarantipremier, fortjenesteelement og andre resultatelementer	0	4 201	4 201
Risikoresultat	2 502	-5 634	-3 132
Totalt	17 806	-23 437	-5 631

NOTE 4 Kapitalkrav

Solvens II er innført fra 1.1.2016 og beregningen av solvensmargin endres fullstendig samtidig med at tidligere krav til kapitaldekning og kjernekapitaldekning bortfaller. I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en lavere verdi i regnskapet legges derfor merverdiene til. For KLP Bedriftspensjons forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen. For foretaket består kapitalgruppe 2 av risikoutjevningssfond, mens kapitalgruppe 3 består av utsatt skattefordeler. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet og til 15 prosent av kapitalkravet for kapitalgruppe 3.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er selskapets kapitaldekning 147 prosent. Med det midlertidige fradraget er kapitaldekningen 317 prosent.

	30.09.2017	31.12.2016
SOLVENS II	147 %	22 %

TUSEN KRONER FORENKLET SOLVENS II BALANSE	30.09.2017	31.12.2016
Eiendeler, bokført	4 575	3 553
Merverdier HTF/lån og fordringer	62	57
Utsatt skattefordel	134	132
Sum eiendeler	4 771	3 741

	30.09.2017	31.12.2016
Beste estimat	4 270	3 480
Risikomargin	107	97
Andre forpliktelser	19	22
Sum forpliktelser	4 397	3 599
Eiendeler minus forpliktelser	374	143
- Utsatt skattefordel	-134	-132
- Risikoutjevningssfond	0	0
Basiskapital - kapitalgruppe 1	241	11
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	241	11
Risikoutjevningssfond	0	0
Basiskapital - kapitalgruppe 2	0	0
Supplerende kapital	0	0
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	0	0
Frdrag for maks. kapital i gruppe 2	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	0	0

NOTE 4 Kapitalkrav - forts.

	30.09.2017	31.12.2016
Utsatt skattefordel	134	132
Fradrag for maks. kapital i gruppe 3	-106	-110
Basiskapital - kapitalgruppe 3	27	22
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	27	22
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	268	33
Markedsrisiko	160	119
Diversifisering markedsrisiko	-26	-23
Motpartrisiko	3	4
Forsikringsrisiko	82	83
Diversifisering forsikringsrisiko	-19	-18
Diversifisering generelt	-38	-35
Operasjonell risiko	20	17
Tapsabsorberende evne til ustatt skatt	0	0
Solvenskapitalkrav (SCR)	183	147
Det lineære minstekapitalkravet (MCR_lineær)	70	56
Minimum	46	37
Maksimum	82	66
Minstekapitalkravet (MCR)	70	56
Kapitaldekning Solvens II	147 %	22 %

Det er foretatt en rekalkulering av kapitaldekning etter solvens II per 31.12.2016.
Etter de nye beregningene er kapitaldekningen per 31.12. 22% mot tidligere rapportert 79%

NOTE 5 Allokering og avkastning

KOLLEKTIVPORTEFØLJE	ALLOKERING 30.09.2017	AVKASTNING HITTIL I ÅR	ALLOKERING 31.12.2016	AVKASTNING 2016
Aksjer	11,2 %	11,9 %	10,5 %	9,1 %
Omløpsobligasjoner	20,7 %	2,8 %	21,0 %	3,5 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	49,3 %	2,9 %	48,7 %	4,1 %
Eiendom (eid via datterselskap og eiendomsfond)	13,1 %	3,5 %	11,5 %	15,4 %
Pengemarked	4,7 %	1,6 %	7,3 %	2,5 %
Likviditet	0,9 %	0,7 %	1,0 %	0,0 %
Total verdijustert avkastning	100 %	3,7 %	100 %	5,7 %

NOTE 6 Kapitalavkastning

	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Kollektivporteføljen			
Regnskapsført avkastning	3,3 %	3,3 %	5,3 %
Verdijustert avkastning	3,7 %	4,4 %	5,7 %
Investeringsvalgporteføljen	8,3 %	4,4 %	7,0 %
Selskapsporteføljen	1,8 %	2,3 %	2,4 %

NOTE 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

30.09.2017 TUSEN KRONER	SELSKAPS- PORTEFØLJEN		KOLLEKTIV- PORTEFØLJEN		INVESTERINGSVALG- PORTEFØLJEN	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
DATTERFORETAK REGNSKAPSFØRT ETTER EGENKAPITALMETODEN						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	191 306	191 306	0	0
Sum datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0	191 306	191 306	0	0
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Investeringer som holdes til forfall						
Norske hold til forfall obligasjoner	0	0	76 004	81 985	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	2 760	2 760	0	0
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	0	0	3 908	4 114	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	33	33	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	0	0	82 705	88 893	0	0
OBLIGASJONER KLASSIFISERT SOM UTLÅN OG FORDRING						
Norske obligasjonslån	173 863	175 287	265 932	286 271	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	2 249	2 249	4 099	4 099	0	0
Utenlandske obligasjonslån	39 983	39 855	431 011	465 498	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	185	185	7 667	7 667	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	216 280	217 576	708 709	763 534	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	216 280	217 576	791 414	852 428	0	0
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI						
Norske rentefond	291 491	291 491	409 632	409 632	936 997	936 997
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	291 491	291 491	409 632	409 632	936 997	936 997
Norske aksjefond	6 985	6 985	180 429	180 429	1 487 819	1 487 819
Eiendomsfond	0	0	25 795	25 795	0	0
Aksjer og andeler	6 985	6 985	206 224	206 224	1 487 819	1 487 819
Utlån og fordringer	11 219	11 219	10 917	10 917	6 625	6 625
Sum utlån og fordringer	11 219	11 219	10 917	10 917	6 625	6 625
Andre finansielle eiendeler	511	511	20	20	1 029	1 029
Sum andre finansielle eiendeler	511	511	20	20	1 029	1 029
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	310 205	310 205	626 792	626 792	2 432 471	2 432 471
Sum investeringer	526 486	527 781	1 609 513	1 670 526	2 432 471	2 432 471

NOTE 7 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser — forts.

30.09.2016 TUSEN KRONER	SELSKAPS- PORTEFØLJEN		KOLLEKTIV- PORTEFØLJEN		INVESTERINGSVALG- PORTEFØLJEN	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
DATTERFORETAK REGNSKAPSFØRT ETTER EGENKAPITALMETODEN						
Aksjer og andeler i datterforetak	0	0	185 878	185 878	0	0
Sum datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0	185 878	185 878	0	0
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Investeringer som holdes til forfall						
Norske hold til forfall obligasjoner	120 001	121 161	95 951	104 634	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	1 439	1 439	3 119	3 119	0	0
Sum investeringer som holdes til forfall	121 440	122 600	99 070	107 753	0	0
OBLIGASJONER KLASSIFISERT SOM UTLÅN OG FORDRING						
Norske obligasjonslån	26 882	26 928	231 873	257 163	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	341	341	3 818	3 818	0	0
Utenlandske obligasjonslån	0	0	399 235	442 358	0	0
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	7 405	7 405	0	0
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	27 224	27 269	642 331	710 744	0	0
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	148 663	149 869	741 401	818 497	0	0
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI						
Norske rentefond	144 035	144 035	441 918	441 918	720 755	720 755
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	144 035	144 035	441 918	441 918	720 755	720 755
Norske aksjefond	11 103	11 103	162 813	162 813	757 345	757 345
Aksjer og andeler	11 103	11 103	162 813	162 813	757 345	757 345
Utlån og fordringer	15 516	15 516	2 686	2 686	8 036	8 036
Sum utlån og fordringer	15 516	15 516	2 686	2 686	8 036	8 036
Andre finansielle eiendeler	14	14	21	21	500	500
Sum andre finansielle eiendeler	14	14	21	21	500	500
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	170 668	170 668	607 439	607 439	1 486 637	1 486 637
Sum investeringer	319 331	320 537	1 534 718	1 611 814	1 486 637	1 486 637

NOTE 8 Virkelig verdi hierarki

30.09.2017 TUSEN KRONER	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	SUM
EIENDELER				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	291 491	0	0	291 491
Obligasjonsfond	291 491	0	0	291 491
Utlån og fordringer	11 219	0	0	11 219
Aksjer og andeler	6 985	0	0	6 985
Aksjefond	6 985	0	0	6 985
Andre finansielle eiendeler	0	511	0	511
Sum selskapsporteføljen	309 695	511	0	310 205
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	409 632	0	0	409 632
Obligasjonsfond	409 632	0	0	409 632
Utlån og fordringer	10 917	0	0	10 917
Aksjer og andeler	180 429	0	25 795	206 224
Aksjefond	180 429	0	0	180 429
Eiendomsfond	0	0	25 795	25 795
Andre finansielle eiendeler	0	20	0	20
Sum kollektivporteføljen	600 977	20	25 795	626 792
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	936 997	0	0	936 997
Obligasjonsfond	936 997	0	0	936 997
Utlån og fordringer	6 625	0	0	6 625
Aksjer og andeler	1 487 819	0	0	1 487 819
Aksjefond	1 487 819	0	0	1 487 819
Andre finansielle eiendeler	0	1 029	0	1 029
Sum investeringsvalgporteføljen	2 431 442	1 029	0	2 432 471
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	3 342 114	1 560	25 795	3 369 468

NOTE 8 Virkelig verdi hierarki – forts.

ENDRINGER I NIVÅ 3 EIENDOMSFOND		SUM
Inngående balanse 01.01.		0
Solgt		0
Kjøpt		25 130
Urealiserte endringer		665
Utgående balanse 30.09.2017		25 795
Realisert gevinst / tap		0

30.09.2016 TUSEN KRONER	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	SUM
----------------------------	--------	--------	--------	-----

EIENDELER**SELSKAPSPORTEFØLJEN**

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	144 035	0	0	144 035
Obligasjonsfond	144 035	0	0	144 035
Utlån og fordringer	15 516	0	0	15 516
Aksjer og andeler	11 103	0	0	11 103
Aksjefond	11 103	0	0	11 103
Andre finansielle eiendeler	0	14	0	14
Sum selskapsporteføljen	170 654	14	0	170 668

KOLLEKTIVPORTEFØLJEN

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	441 918	0	0	441 918
Obligasjonsfond	441 918	0	0	441 918
Utlån og fordringer	2 686	0	0	2 686
Aksjer og andeler	162 813	0	0	162 813
Aksjefond	162 813	0	0	162 813
Andre finansielle eiendeler	0	21	0	21
Sum kollektivporteføljen	607 418	21	0	607 439

INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	720 755	0	0	720 755
Obligasjonsfond	720 755	0	0	720 755
Utlån og fordringer	8 036	0	0	8 036
Aksjer og andeler	757 345	0	0	757 345
Aksjefond	757 345	0	0	757 345
Andre finansielle eiendeler	0	500	0	500
Sum investeringsvalgporteføljen	1 486 137	500	0	1 486 637
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	2 264 209	535	0	2 264 744

NOTE 9 Pensjonsforpliktelser egne ansatte.

TUSEN KRONER		
Balanseført netto forpliktelse 01.01.2017		6 463
Resultatført pensjonskostnad		1 174
Resultatført finanskostnad		173
Aktuarielle gevinster og tap (Estimatavvik)		1 341
Innbetalt premie / tilskudd		-1 035
Balanseført netto forpliktelse 30.09.2017		8 117
FORUTSETNINGER	30.09.2017	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Finansskatt av pensjonsmidler	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en økning av forpliktelsen på 1,3 mill. kroner. Endringen er resultatført under andre resultatkomponenter i resultatregnskapet.

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Organisasjonsnr.: 990 329 389
bedriftspensjon@klp.no

BESØKSADRESSE

Dronning Eufemias gate 10, Oslo
Tlf: 55 54 85 00
Faks: 22 03 38 50